

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 9.2.2005
KOM(2005) 33 endelig

KOMMISSIONENS MEDDELELSE

om Den Social- og Arbejdsmarkedspolitiske Dagsorden

KOMMISSIONENS MEDDELELSE

om Den Social- og Arbejdsmarkedspolitiske Dagsorden

"Et socialt Europa i verdensøkonomien - arbejdspladser og muligheder for alle" er devisen for den anden fase af Den Social- og Arbejdsmarkedspolitiske Dagsorden, der dækker perioden frem til 2010. Som Kommissionen gjorde opmærksom på i sin meddelelse om midtvejsevalueringen af Lissabon strategien, består den vision, der binder os sammen, og som bekræftes i forfatningen, i at sikre en bæredygtig udvikling i Europa på grundlag af en afbalanceret økonomisk vækst og prisstabilitet, en yderst konkurrencedygtig markedsøkonomi, der sigter mod fuld beskæftigelse og sociale fremskridt og et højt beskyttelsesniveau og forbedring af miljøets kvalitet.

Kommissionen går fuldt og helt ind for modernisering og udvikling af den europæiske sociale model og for fremme af den sociale samhørighed som led i både Lissabon-strategien¹ og strategien for bæredygtig udvikling². Denne Dagsorden fastlægger, hvilke prioriteringer der bør være retningsgivende for EU's indsats på dette område.

Den nye evaluering af Den Social- og Arbejdsmarkedspolitiske Dagsorden supplerer og understøtter midtvejsevalueringen af Lissabon-strategien, som har fokuseret på vækst og arbejdspladser. Dagsordenen spiller en afgørende rolle for fremme af den økonomiske væksts sociale dimension.

Der er allerede gjort betydelige fremskridt i perioden 2000-2004. Det drejer sig nu om at forbedre gennemførelsen af de foranstaltninger, der er fastsat i Den Social- og Arbejdsmarkedspolitiske Dagsorden, på grundlag af anerkendte principper. Disse principper skulle give mulighed for:

- videreførelse af en europæisk integreret fremgangsmåde, der sikrer et positivt samspil mellem den økonomiske og sociale politik og beskæftigelsespolitikken
- fremme af kvalitet - i beskæftigelsen, socialpolitikken og de arbejdsmarkedsmæssige forbindelser -, hvilket på sin side skulle gøre det muligt at forbedre de menneskelige og sociale ressourcer
- modernisering af de sociale beskyttelsesordninger gennem tilpasning til vore samfunds nuværende krav på grundlag af solidaritet og gennem en styrkelse af deres rolle som produktiv faktor
- hensyntagen til "omkostningerne ved ikke at have en socialpolitik".

Den Social- og Arbejdsmarkedspolitiske Dagsordens merværdi er ubestridelig. Den giver mulighed for at lette moderniseringen af de nationale ordninger i en kontekst af dybtgående økonomiske og sociale ændringer. Den støtter en harmonisk drift af det indre marked,

¹ KOM (2005) 24.

² KOM (2005) 37.

samtidig med at den sikrer overholdelsen af de grundlæggende rettigheder og de fælles værdier.

Europa-Parlamentet har i de seneste år understreget betydningen af denne fremgangsmåde i sine forskellige udtalelser om Lissabon-strategiens sociale aspekter.

Dagsordenen er ligeledes inspireret af rapporten fra gruppen på højt plan om "Socialpolitikens fremtid" og af det senere bidrag fra Kok-rapporten "Facing the Challenge" fra oktober 2004. Endelig har den fundet næring i de åbne og interaktive drøftelser, der har fundet sted under det nederlandske formandskab i andet halvår 2004.

Dagsordenen er udtryk for en tosporet strategi.

For det første understreges det, at det er dens rolle at styrke borgernes tillid. Denne tillid er væsentlig for forvaltningen af ændringsprocessen, og den spiller en afgørende rolle for tilskyndelsen til økonomiske vækst. Dagsordenen beskriver kombinationen af fællesskabsinstrumenter til forbedring af kvaliteten af dens gennemførelse og forelægger i denne sammenhæng tre afgørende betingelser for dens succes: en fremgangsmåde, der spænder hen over generationerne, et partnerskab for ændring og nødvendigheden af at udnytte de muligheder, der følger af globaliseringen.

For det andet forelægger den nøgleaktioner, som fordeler sig i to hovedgrupper, der dækkes af Kommissionens strategiske mål 2005-2009³: 1) beskæftigelse (under målet velstand), og i forbindelse hermed, 2) lige muligheder og integration (under målet solidaritet). Dagsordenen forener konsolideringen af en fælles europæisk ramme med gennemførelsen af forskelligartede foranstaltninger, der skal imødekomme specifikke behov. Den understøtter således det slogan om "forenet i mangfoldighed", der proklameres i udkastet til forfatningstraktat.

1. OPBYGNING AF TILLID - INSTRUMENTER OG FORUDSÆTNINGER FOR SUCCES

1.1. Opbygning af tillid

Formålet med Dagsordenen er at modernisere den europæiske sociale model, bl.a. ved at forbedre den kollektive evne til at handle og til at tilbyde nye muligheder for alle.

Ændringernes vigtigste drivkræfter – forøget konkurrence som følge af globaliseringen, den teknologiske udvikling og befolkningens aldring - vil tiltage i styrke frem til afslutningen af dette årti. Men der er også andre store udfordringer: lav beskæftigelsesgrad, arbejdsløshed, fattigdom, manglende ligestilling og forskelsbehandling.

Gennem en modernisering af socialpolitikkerne har de foreslåede foranstaltninger til formål at gøre det muligt for borgerne at få tillid til deres egen evne til at forvalte disse ændringer effektivt.

³ KOM (2005) 12.

1.2. Instrumenterne

Til gennemførelse af Den Social- og Arbejdsmarkedspolitiske Dagsorden råder EU over en række instrumenter: lovgivningen, den sociale dialog, de finansielle instrumenter - ikke mindst Den Europæiske Socialfond (ESF) og programmet Progress - den "åbne koordinationsmetode" - som støtter medlemsstaternes bestræbelser på at modernisere ordningerne for beskæftigelse og social sikring, og "mainstreaming"-princippet. Forbindelsen mellem ESF og den politiske ramme, der fastlægges af Den Social- og Arbejdsmarkedspolitiske Dagsorden, vil blive styrket. ESF vil støtte medlemsstaternes politik for gennemførelse af de retningslinjer og henstillinger, der er vedtaget inden for rammerne af den europæiske strategi for beskæftigelsen og de mål vedrørende social integration, der er vedtaget i EU.

ESF investerer direkte i gennemførelsen af politikker, der er godkendt på EU-plan, og som er udformet i medlemsstaterne. Under hensyntagen til de særlige forhold i hvert enkelt land skaber ESF en konkret europæisk merværdi. Investering i erhvervsuddannelse og fremme af sociale ressourcer, der kan skabe tillid og tilskynde til oprettelse af partnerskaber, kan få en betydelig virkning for gennemførelsen af økonomiske, sociale og beskæftigelsespolitiske mål og kan således bidrage til at indhente den forsinkelse, der gør sig gældende i reformernes gennemførelse.

I medlemsstaterne og i de regioner, der vil være støtteberettigede under det foreslåede "konvergens"-mål, findes der betydelige socioøkonomiske forskelle. Målene for vækst og samhørighed kan ikke nås uden tilskud fra EU. I de medlemsstater, der kommer til at modtage støtte under den foreslåede overskrift "regional konkurrenceevne og beskæftigelse", vil ESF spille en rolle som katalysator og vil også støtte udvekslingen af erfaringer.

Komplementariteten mellem Dagsordenen og både Lissabon-strategien og strategien for bæredygtig udvikling nødvendiggør en snæver forbindelse til andre fællesskabspolitikker: det indre marked, industri-, konkurrence- og handelspolitik. Af den valgte fremgangsmåde følger, at den sociale dimension og beskæftigelsesaspektet inddrages i andre fællesskabspolitikker og vice versa. Det integrerede instrument til evaluering af virkningerne, Kommissionen har udviklet, kan yde et værdifuldt bidrag hertil. Den Social- og Arbejdsmarkedspolitiske Dagsorden er således inspireret af forfatningstraktaten, der understreger betydningen af en integreret fremgangsmåde.

1.3. Tre betingelser for succes

Det er kun muligt at nå Dagsordenens mål, hvis alle den europæiske befolknings bestanddele inddrages. Ændring må baseres på en ny fremgangsmåde, der dækker alle generationer. De fastsatte mål for beskæftigelse, solidaritet og social integration kan heller ikke adskilles fra økonomiens globalisering, som er den afgørende udfordring for Europas konkurrenceevne og tiltrækningskraft. Denne åbning på to fronter kræver, at alle berørte aktører deltager stærkt og aktivt.

1.3.1. *Muligheder for ungdommen gennem en tilgang på tværs af generationerne*

1.3.1.1. En grøn bog om generationsaspektet

De ændringer, der følger af de europæiske befolkningers demografiske udvikling, behovet for at tilpasse de sociale sikringsordninger og pensionsordningerne til disse ændringer og endelig

nødvendigheden af at forbinde disse spørgsmål med migrationsproblematikken indeholder store udfordringer.

Der er derfor behov for en analyse af de fremtidige udfordringer, der vil opstå i forbindelserne mellem generationerne og i familiernes stilling. Kommissionen vil derfor forelægge en grøn bog om generationsaspektet i 2005.

En grøn bog om generationsaspektet - en analyse af de demografiske ændringer af den europæiske befolkning og følgerne heraf

1.3.1.2. Et bidrag til en europæisk ungdomspagt

Den, der engagerer sig til fordel for ungdommen, bl.a. med henblik på at skabe dynamiske forbindelser mellem generationerne, giver udtryk for tillid til fremtiden og afviser dermed, at befolkningens aldring skulle være en uafvendelig skæbne. En europæisk ungdomspagt vil markere dette engagement.

Arbejdsmarkedets parter engagement i form af et partnerskab på tværs af generationerne vil være et afgørende bidrag til denne pagt, ligesom inddragelsen af ungdomsaspektet i strategierne for beskæftigelse og social integration.

Et partnerskab på tværs af generationerne - et bidrag til en europæisk ungdomspagt

1.3.2. Partnerskab for forandring

Partnerskabet mellem offentlige myndigheder, arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet er nøglen til de europæiske politikkers succes. For at sikre sig støtte til reformerne opfordrede Det Europæiske Råd i marts 2004 medlemsstaterne til at etablere partnerskaber for forandring.

Det er også nødvendigt at gøre status og evaluere de fremskridt, der er gjort i retning af alle aktørers deltagelse i gennemførelsen af de europæiske politikker. Derfor foreslår Kommissionen:

Afholdelse af et årligt forum mellem alle de berørte aktører for at evaluere Dagsordenens gennemførelse

1.3.3. Den eksterne dimension

Rapporten fra World Commission on the Social Dimension of Globalization og Kommissionens egne forslag giver et godt grundlag for at gøre betydelige fremskridt i styrkelsen af globaliseringens sociale dimension.

- Dagsordenen skal udnytte mulighederne for udveksling af erfaringer mellem EU og dets partnere vedrørende den snævre forbindelse mellem økonomiske og sociale fremskridt under hensyntagen til udenrigshandelens indvirkning på konkurrenceevnen, dels med kandidatlandene, nabolandene og andre tredjelande, herunder industrilandene (USA, Japan), vækstlandene (Kina, Brasilien, Indien, Sydafrika) og udviklingslandene
- dels internationale organisationer som ILO, OECD, FN og de organisationer, der er involveret i økonomisk styring (Den Internationale Valutafond, Verdensbanken,

Verdenshandelsorganisationen) med henblik på at styrke inddragelsen af globaliseringens sociale dimension og den sociale søjle under bæredygtig udvikling.

Fremme af rimelige arbejdsvilkår for alle bør være et verdensomspændende mål på alle niveauer, som World Commission on the Social Dimension of Globalization har opfordret til. Dette mål er i overensstemmelse med millenniumudviklingsmålene, de forpligtelser, der blev indgået på verdenstopmødet for social udvikling i København og økonomisk governance.

Desuden vil Kommissionen etablere en gruppe på tværs af tjenestegrenene for at fremme hensynet til beskæftigelsens, socialpolitikens og rimelige arbejdsvilkårs eksterne dimension.

Integration af den europæiske sociale model i eksterne dialoger og aktioner på bilateralt, regionalt og multilateralt plan

Fremme af rimelige arbejdsvilkår som et globalt mål på alle niveauer

2. DE TO PRIORITEREDE VEJE AT GÅ

2.1. På vej mod fuld beskæftigelse - gøre beskæftigelse til en realistisk mulighed for alle, højne arbejdets kvalitet og produktivitet, og forudse og forvalte forandringer

Skabe fuld beskæftigelse

Indlede en ny fase af den europæiske beskæftigelsesstrategi i 2005 i forbindelse med midtvejsevalueringen af Lissabon-strategien

Lade ESF fremme konvergens, beskæftigelse og konkurrenceevne

Forudsigelse og positiv forvaltning af forandringer - en strategisk fremgangsmåde

For at nå Lissabon-målene i 2010 har Europa behov for flere og mere produktive arbejdstagere. Dette vil gøre det muligt at opretholde den økonomiske vækst på lang sigt, bekæmpe arbejdsløsheden og de regionale forskelle og fremme den sociale samhørighed. Europas indsats skal altså gælde både mængden og kvaliteten af arbejdspladser og produktiviteten på arbejdspladserne. Europa bør ligeledes overveje, hvordan man skal håndtere spørgsmålet om økonomisk indvandring.

I forbindelse med midtvejsevalueringen af Lissabon-strategien har Kommissionen foreslået, at der indledes en ny fase på basis af nye retningslinjer, som sammenkobles med en rationalisering af koordineringsprocesserne for den økonomiske politik på det europæiske plan. Denne fase skal bygges op omkring de fire prioriteter, der blev foreslået i rapporten fra Kok task-forcen om beskæftigelse i 2003 "Jobs, jobs, jobs", hvorefter

- arbejdstagernes og virksomhedernes tilpasningsevne skal øges
- der skal flere personer ud på arbejdsmarkedet, og de skal blive der
- der skal investeres mere og mere effektivt i menneskelige ressourcer
- en effektiv gennemførelse af reformerne skal sikres gennem bedre styring.

For at forbedre styringen af EØS har Kommissionen til hensigt i 2006 at foreslå en plan for sensibilisering af aktørerne i ESF. I 2006-2007 vil den indlede en oplysningskampagne, som vil være henvendt til parlamenterne og til berørte instanser på alle niveauer.

På baggrund af en tiltagende økonomisk integration og en intensiveret global konkurrence må EU være i stand til at forudse, udløse og beherske økonomiske forandringer mere effektivt. Sådanne forandringer sker i stigende tempo, og omstrukturering, flytning af virksomheder, outsourcing og selv afindustrialisering får tiltagende betydning.

Erfaringen viser, at en aktiv fremgangsmåde er både nødvendig og mulig. Derfor vil Kommissionen udvikle en strategi omkring fire grundelementer:

- bedre sammenkobling af de europæiske politikker, der sigter mod at tilskynde til og ledsage omstrukturering. Kommissionen har til hensigt at etablere et forum på højt plan med deltagelse af alle aktører og berørte parter for at nå dette mål
- større inddragelse af arbejdsmarkedets parter, især i den anden fase af høringen af dem vedrørende omstrukturering og revision af direktivet om europæiske samarbejdsudvalg (94/45/EF)
- bedre overensstemmelse mellem de politiske mål og de til rådighed stående midler, især i ESF
- en tættere forbindelse mellem EØS og udviklingen af lovgivningen og arbejdsmarkedets parters aftaler, som kan bidrage til at styrke arbejdskraftens tilpasningsevne og støtte politikken for livslang uddannelse og moderniseringen af arbejdets tilrettelæggelse.

En ny dynamik i forholdet mellem arbejdsmarkedets parter

Udvikling af de lovgivningsmæssige rammer

Den sociale dialogs afgørende rolle

Fremme af virksomhedernes sociale ansvar

I en dynamisk økonomi fremkommer der nye former for arbejde, f.eks. arbejde, der afhænger af økonomien, og tidsbegrænset arbejde.

På baggrund af den økonomiske integration kan foranstaltninger på europæisk plan give en betydelig merværdi i forhold til det, der allerede gøres på nationalt plan.

Derfor har Kommissionen til hensigt at vedtage en grønbog om udvikling af arbejdsretten. I denne grønbog vil Kommissionen analysere de nuværende tendenser i retning af nye arbejdsstrukturer og undersøge, hvilken rolle arbejdsretten kan spille for beherskelsen af disse tendenser ved at etablere et mere sikkert miljø, der tilskynder effektivt til tilpasning på arbejdsmarkedet. De drøftelser, dette dokument vil give anledning til, kunne føre til forslag om en lang række foranstaltninger til modernisering eller forenkling af de nuværende regler.

På det lovgivningsmæssige plan vil Kommissionen i 2005 forelægge et forslag til direktiv om beskyttelse af arbejdstageres persondata. Som det er skitseret i midtvejsevalueringen af Lissabon-strategien, vil den som led i gennemførelsen af bedre lovgivning foreslå en

ajourføring af direktiv 2001/23/EF (overførsel af virksomheder) og 98/59/EF (kollektive afskedigelser), og derudover konsolidering af de forskellige bestemmelser om information og høring af arbejdstagerne.

På arbejdsmiljøområdet vil Kommissionen foreslå en ny strategi for perioden 2007-2012. Forebyggelse betaler sig: færre arbejdsulykker og erhvervs sygdomme styrker produktiviteten, dæmper omkostningerne og forbedrer arbejdets kvalitet og øger værdien af Europas menneskelige ressourcer. Den nye strategi bør koncentrere sig om nyopståede risici og bevaring af minimumsværdier for beskyttelse på arbejdspladser og om arbejdstagere, der ikke er tilstrækkelig dækket. Evalueringen af det løbende program vil kunne bidrage til definitionen af disse nye situationer. Særlig opmærksomhed fortjener også forebyggelsens kvalitet, uddannelse til sundhed og sikkerhed og andre redskaber, som skal sikre en bedre anvendelse af standarderne for sundhed og sikkerhed. Eftersom gennemførelsens kvalitet er af afgørende betydning, vil Kommissionen fortsat føre omhyggeligt tilsyn med lovgivningens omsætning og gennemførelse. For at sikre en effektiv gennemførelse er det desuden nødvendigt, at alle berørte parter har mulighed for at udføre deres opgaver. ESF vil spille en afgørende rolle for styrkelsen af myndighedernes og arbejdsmarkedets parter kompetence.

Kommissionen vil fortsat tilskynde arbejdsmarkedets parter til fuldt ud at yde deres bidrag til midtvejsevalueringen af Lissabon-strategien, herunder også gennem indgåelse af aftaler, på alle niveauer.

Kommissionen vil fortsat under hensyntagen til arbejdsmarkedets parter selvstændighed fremme den europæiske sociale dialog hen over alle erhverv og sektorer, især gennem en styrkelse af dens logistiske og tekniske støtte og ved hjælp af høringer på grundlag af artikel 138 i EF-traktaten.

Kommissionen vil fortsat fremme virksomhedernes sociale ansvar. For at yde et bidrag til de løbende bestræbelsers effektivitet og troværdighed vil Kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne og alle berørte parter tage initiativer, der kan bidrage til yderligere at styrke udviklingen og transparenzen af virksomhedernes sociale ansvar.

På vej mod et europæisk arbejdsmarked

En fakultativ europæisk ramme for tværnationale kollektive overenskomstforhandlinger

2006: Europæisk År for Arbejdstagernes Mobilitet

Hvis der skal skabes et virkeligt europæisk arbejdsmarked, og det skal fungere effektivt, er det nødvendigt både at fjerne direkte og indirekte hindringer og at udvikle politikker, der skaber betingelserne for, at de berørte aktører kan få den størst mulige nytte af det europæiske rum. Som meddelt i midtvejsevalueringen af Lissabon-strategien vil Kommissionen fremsætte forslag til at fjerne hindringer mod arbejdskraftens bevægelighed, bl.a. dem der opstår på grund af indskrænkninger i virksomhedernes pensionsordninger.

Der er stadig betydelige muligheder i EU for at lette forbedringer af kvalitet og produktivitet gennem et mere intensivt samarbejde mellem økonomiens aktører.

Udarbejdelse af fakultative rammer for tværnationale kollektive forhandlinger på enten virksomheds- eller sektorplan kunne være nyttig for virksomheder og sektorer, der skal behandle spørgsmål som arbejdets tilrettelæggelse, beskæftigelse, arbejdsvilkår eller efter- og

videreuddannelse. Det vil give arbejdsmarkedets parter et grundlag for at forbedre deres kapacitet til at handle på tværs af grænserne. Det vil give dem et innovativt instrument for tilpasning til skiftende omstændigheder og muliggøre omkostningseffektive tværnationale løsninger. Denne fremgangsmåde er fast forankret i Lissabon-strategiens prioritet om partnerskab for forandringer.

Kommissionen har til hensigt at vedtage et forslag, som skal gøre det muligt for arbejdsmarkedets parter at føre formelle tværnationale kollektive overenskomstforhandlinger og udnytte resultaterne heraf. Det er vigtigt, at et sådant redskab findes, selv om det ikke bliver obligatorisk, og arbejdsmarkedets parter selv afgør, om de vil anvende det.

I øvrigt er personers frie bevægelighed en af de grundlæggende rettigheder og et nødvendigt redskab til økonomisk tilpasning. En styrkelse af nettet af europæiske arbejdsformidlingstjenester kunne lette denne mobilitet. Der opstår dog forskellige konkrete problemer, bl.a. overgangsperioden (for arbejdstagere fra de nye medlemsstater) og udbygningen og forenklingen af bestemmelserne om koordinering af de sociale sikringsordninger.

Kommissionen vil i 2005 nedsætte en gruppe på højt plan med repræsentanter for alle medlemsstaterne, som skal evaluere udvidelsens indvirkning på mobiliteten og virkningerne af de overgangsperioder, der blev fastsat i forbindelse med den seneste udvidelse. Gruppens konklusioner vil indgå i den rapport, Kommissionen vil forelægge for Rådet i begyndelsen af 2006 som grundlag for de beslutninger, Rådet skal træffe vedrørende overgangsperioder.

Kommissionen vil endvidere gennemføre undersøgelser, der tager sigte på at sikre en permanent strøm af oplysninger om vandrende befolkningsgrupper som følge af udvidelsen med henblik på kommende udvidelser. Endelig vil arbejdet med at modernisere og tilpasse den eksisterende fællesskabslovgivning blive fortsat med ændring af forordningerne om koordinering af de sociale sikringsordninger (forordning (EØF) 1408/71, (EF) 883/04 og (EØF) 574/72).

2.2. Et mere solidarisk samfund: lige muligheder for alle

Modernisering af den sociale sikring: et afgørende element i midtvejsevalueringen af Lissabon-strategien
--

Indførelse af den åbne koordinationsmetode på områderne sundhed og langtidspleje
--

Alle medlemsstaterne har indledt langfristede reformer af deres sociale sikringsordninger. Den åbne koordinationsmetode giver alle fælles mål, men overlader til den enkelte medlemsstat, hvordan den vil nå dem. ESF bidrager på stedet til gennemførelsen af integrationspolitikken.

Denne metode, som oprindeligt blev anvendt til bekæmpelse af udstødelse og fattigdom (fra 2000), og derefter til pensioner (fra 2002), er i vidt omfang blevet godkendt af de forskellige partnere - nationale regeringer, arbejdsmarkedets parter, civilsamfundet, lokale og regionale aktører. De ønskede også, at der fra 2006 skulle indføres en åben koordinationsmetode på områderne sundhed og langtidspleje, som vil være vigtig for struktureringen af reformerne omkring de tre fælles emner universel adgang, kvalitet og finansiel bæredygtighed. Gennemførelsens kvalitet burde forbedres yderligere for at gøre disse nationale reformer mere effektive. Kommissionen vil foreslå, at gennemførelsen af den åbne koordinationsmetode

rationaliseres og forenkles. Denne rationalisering vil ske gennem opstilling af en fælles liste af mål, der gælder for alle tre aktionsområder - integration, pensioner, sundhed, og desuden for tværgående mål som lige muligheder, og adgang til arbejdsmarkedet.

Bekæmpelse af fattigdom og fremme af social integration

Et EU-initiativ om mindstelønsordninger og integrering af personer, der er udelukket fra arbejdsmarkedet

2010, Europæisk År for Bekæmpelse af Udstødelse og Fattigdom

Ved dette tiårs begyndelse var antallet af borgere i det udvidede EU, som var truet af fattigdom og vedvarende fattigdom meget højt - henholdsvis 15 % og 9 %. Personer, der ingen virkelige muligheder har, kan ikke i fuldt mål deltage i samfundet. En fattigdom, der nedarves gennem generationer, dømmer desuden de svageste befolkningsgrupper til permanent udstødelse. En sådan situation er hverken socialt eller økonomisk bæredygtig, og den viser, at der stadig er betydelige uløste problemer til trods for, at der er opstillet globale strategier overalt, som beskæftiger sig med fattigdommens mange aspekter.

Inden for rammerne af den nye Dagsorden vil Kommissionen fortsætte den debat om de nationale mindstelønsordninger, som den forpligtede sig til at føre under den foregående Dagsorden. Med udgangspunkt i den åbne koordinationsmetode har medlemsstaterne allerede forsøgt at effektivisere deres mindstelønsordninger. Der er dog stadig mange mennesker, der er overordentlig vanskeligt stillet, og som hverken kan finde beskæftigelse eller få adgang til den nationale mindsteindkomst.

Fra 2005 vil Kommissionen gennemføre høringer for at få klarlagt, hvorfor de eksisterende ordninger ikke er tilstrækkelig effektive. Under disse høringer vil den koncentrere sig om arbejdsmarkedets parter, som er direkte involveret i gennemførelsen af foranstaltninger til integration gennem arbejdsmarkedet, som kunne bane vejen for konkrete foranstaltninger, der kan skabe bedre muligheder. Kommissionen vil endvidere foreslå et Europæisk År for Bekæmpelse af Fattigdom og Social Udstødelse i 2010. I dette år bør der gøres status over, i hvilket omfang det i disse ti år er lykkedes at påpege de svageste befolkningsgruppers særlige sårbarhed.

Fremme af mangfoldighed og bekæmpelse af forskelsbehandling

En strategisk tilgang til bekæmpelse af forskelsbehandling (2005)

2007, Europæisk År for Lige Muligheder

En ny fase i forsøget på at skabe ligestilling mellem mænd og kvinder: Det Europæiske Institut for Ligestilling

EU har altid været den drivende kraft bag gennemførelsen af princippet om ligestilling og har gået i forreste række i spørgsmålet om ligestilling mellem mænd og kvinder og bidraget til, at der skete konkrete fremskridt i medlemsstaterne. Bekæmpelse af forskelsbehandling sker på grundlag af en kerne af rettigheder, og en samvirken af alle europæiske instrumenter er en prioritet.

Til opfølgning af grønbogen fra 2004 "Ligestilling og ikke-forskelsbehandling i den udvidede Europæiske Union", til hvilken der indgik mere end 1 500 bidrag, vil Kommissionen i 2005 forelægge en meddelelse, som skal redegøre for den politik, Kommissionen agter at føre, fastlægge rammerne for nye foranstaltninger og tage stilling til, om nye initiativer til supplement af de eksisterende lovgivningsmæssige rammer er gennemførlige og relevante. Meddelelsen vil også beskæftige sig med spørgsmålet om mindretal, især sigøjnere.

Kommissionen har til hensigt at organisere et Europæisk År for Lige Muligheder i 2007, som skal understrege dette emnes betydning, sætte fokus på de nåede resultater og endelig demonstrere fordelene ved mangfoldighed for Europas økonomi og samfund.

EU har en lang tradition for at træffe beslutsomme foranstaltninger på ligestillingsområdet. Trods de fremskridt, der er gjort, er der stadig betydelige problemer på områder som kønsbestemte lønforskelle, kvinders adgang til arbejdsmarkedet og erhvervsaktivitet, uddannelse, karrieremuligheder, forening af familie- og arbejdslivet og deltagelse i beslutningstagningen. Da den nuværende rammestrategi 2000-2005 udløber, vil Kommissionen i en meddelelse om den fremtidige politiske udvikling stille forslag om foranstaltninger til løsning af disse problemer. Kommissionen vil også forelægge sin årsrapport på forårstopmødet.

Det Europæiske Råd i juni 2004 anmodede om oprettelse af Det Europæiske Institut for Ligestilling. Kommissionen vil om kort tid fremsætte forslag herom. Instituttet skal være centrum for indsamling af oplysninger og udveksling af god praksis, og det bør sikres, at det supplerer arbejdet i det fremtidige Agentur for Grundlæggende Rettigheder. Det skal også bistå Kommissionen og medlemsstaterne med at gennemføre EU's politik for fremme af ligestilling mellem mænd og kvinder og sikre, at den indarbejdes i de andre politikker.

Endelig vil Kommissionen på området lige muligheder for handicappede forelægge nye udgaver af sin handlingsplan, og hvert andet år, på Den Europæiske Dag for Handicappede, vil den offentliggøre en rapport om handicappedes situation.

Forsyningspligtigheder

På vej mod en klarlæggelse af forsyningspligtigheders rolle og egenskaber

Som Kommissionen meddelte i 2004 i sin hvidbog om forsyningspligtigheder, vil den i 2005 forelægge en meddelelse, hvori den vil redegøre for rammerne for forsyningspligtigheders drift og eventuelle modernisering. I denne meddelelse vil der blive opstillet en liste over EU-politikker, der har forbindelse med forsyningspligtigheder. Det vil også blive beskrevet, hvordan disse ydelser er organiseret, og hvordan de fungerer, for at bidrage til deres modernisering og kvalitet under hensyntagen til forholdene på de forskellige områder.

For så vidt angår statsstøtte vil Kommissionen i 2005 også vedtage en beslutning på grundlag af traktatens artikel 86, stk. 3, og rammebestemmelser for arrangementer til finansiering af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse. Disse tekster vil fastsætte, under hvilke betingelser statsstøtte givet til tjenesteydelser af almen økonomisk interesse er forenelige med Fællesskabets regler. I lyset af igangværende høringer har Kommissionen til hensigt at gøre en undtagelse fra pligten til at indsende meddelelse om kompensation af beløb op til en vis størrelse. Særlige betingelser skulle ligeledes gælde for hospitaler og andelsboligforeninger. I praksis vil de fleste sociale tjenesteydelser, der falder ind under tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, sandsynligvis blive omfattet af denne beslutning.